

de Volkskrant

OPVOEDEN

Opvoedvraag: ja, het is belangrijk dat je kinderen af en toe lekker vies worden

Anna van den Breemer schrijft elke week over een alledaags opvoedkundig probleem waarvoor ze een oplossing zoekt.

Anna van den Breemer 29 juni 2021, 14:01

Beeld Claudie de Cleen

De kinderopvang stuurde een appje: of we onze zoon (3) oude kleding konden aantrekken want het was Nationale Modderdag. De kinderen zouden gaan verven met modder en spelen in een modderbad. Ik herinner me de keer dat ik mijn kinderen hun gang liet gaan in de blubber aan de oever van de IJssel in mijn woonplaats Deventer en mijn vriend verschrikt uitriep: 'Het zijn toch geen varkens?' Is het goed om je kind soms lekker vies te laten worden?

Dit zeggen de deskundigen

Doen ouders moeilijker over vies worden dan vroeger? 'Van leerkrachten en pedagogische professionals in de kinderopvang hoor ik vaak dat ouders niet willen dat hun kind vies wordt', zegt Agnes van den Berg, omgevingspsycholoog en hoogleraar natuurbeleving aan de Rijksuniversiteit Groningen. Tegelijkertijd is er een trend gaande om schoolpleinen groener in te richten met zand, boomstammen en een waterpomp. 'Uit onderzoek blijkt dat kinderen méér en creatiever spelen op een schoolplein waar veel groen is. Op een stenen plein gaan kinderen eerder zitten en kletsen. Wanneer je dit uitlegt aan ouders, nemen ze de vieze kleding vaak voor lief.'

Ouders en kinderen die weinig in de natuur zijn, hebben vaker last van 'smetvrees'. 'Onbekend maakt onbemind', zegt Van den Berg. Dat geldt vaak voor kinderen uit wijken waar veel achtergestelde gezinnen wonen. 'Je ziet dat kinderen aarde vies vinden en pissebedden eng.' Gelukkig kan het sentiment snel omslaan. 'Na drie intensieve dagen in de natuur laten ze zo'n pissebed gewoon over hun hand lopen.'

Interessant genoeg is beschikbaarheid, zoals een bos in de buurt, niet de grootste belemmering. 'Dat is angst', zegt Van den Berg. 'Een klein gevaar in de natuur krijgt sneller aandacht van ouders dan een groot gevaar in een niet-natuurlijke omgeving. Men is bang voor een teek dan voor een auto. Hoogopgeleide ouders kunnen die 'parental concern', zoals we dat noemen, beter relativeren dan laagopgeleide ouders, omdat ze weten dat natuurbeleving belangrijk is voor de ontwikkeling van hun kind.'

Waarom is vrijuit spelen in de natuur belangrijk? 'Elementen uit de natuur, zoals een stok of modder, hebben niet al op voorhand een culturele betekenis, zoals een puzzelstuk', vertelt Dieuwke Hovinga, lector natuur en ontwikkeling kind aan de Hogeschool Leiden. 'Hierdoor wordt een kind uitgenodigd er zelf betekenis aan te geven, wat de denkontwikkeling stimuleert. Een stok kan een speer zijn of een lepel om mee te roeren.' Ook modder is steeds anders - natte derrie of juist een stevig papje - waardoor een kind wordt geprikkeld. 'Kinderen vinden steeds een nieuwe vraag voor zichzelf waardoor ze in een spelflow komen.'

De Volkskrant Opvoeden

Wilt u elke week de De Volkskrant Opvoeden nieuwsbrief van de Volkskrant ontvangen via e-mail?

Inschrijven

Hoe pak je het aan?

Wie met het gezin de modder wil opzoeken, kan een van de [24 blotevoetenpaden](#) uitkiezen die Nederland telt, bijvoorbeeld in Brunssum of bij het Hof van Twello. Je doet je schoenen uit en loopt over allerlei ondergronden, zoals mos, grind, gras en modder. Thuis kun je ook zo'n blotevoetenpad fabriceren in de tuin, door allerlei materialen, zoals zand, water, stro en steentjes met elkaar te mengen.

[Via de website van Staatsbosbeheer](#) en het jeugdprogramma [OERRR van Natuurmonumenten](#) kun je als ouder inspiratie opdoen voor natuurlijke speelplaatsen in het bos of op de hei. 'Ga je daarheen, bemoei je dan zo min mogelijk met je kind', adviseert Van den Berg. 'Doe net alsof je er niet bent. Vouw je handen op je rug en kijk de andere kant op. Geef ze de ruimte om alles zelf te ontdekken.' Ja, ook als je kind een lekker hapje zand neemt.

Een vies kind betekent natuurlijk ook gedoe. Meer wasjes draaien en een gang vol zand. 'Zorg ervoor dat ieder kind een setje oude kleren en schoenen heeft, bijvoorbeeld van een oudere broer of zus.' Zoals Hovinga graag zegt: 'Bij vrij buiten spelen kunnen kinderen hun energie kwijt en doen ouders energie op.' Omdat je niet steeds hoeft in te grijpen en je kind lekker kan aanrommelen. Daar hebben de meeste ouders best een extra wasbeurt voor over.

Lees ook

Opvoedvraag: wat als een kind steeds bij de ouders in bed kruipt?

Opvoedvraag: is zo'n tussenjaar na de middelbare school een goed plan?

MEER OVER SAMENLEVING FAMILIE LIFESTYLE EN VRIJE TIJD OUDERS EN KINDEREN
HUMAN INTEREST BRUNSSUM DEVENTER HOGESCHOOL LEIDEN
ANNA VAN DEN BREEMER